

Sygn. akt XVI Cz 232/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XVI Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Daniszewska (spr.)

Sędziowie: SO Anna Strugała

SO Marcin Jensko

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2015 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika T. M. na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) M. B. w sprawie egzekucyjnej km 1777/12

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego (...)

z dnia 23 lipca 2014 r. sygn. akt XIII 1 Co 2012/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu(...).

Sygn. akt XVI Cz 232/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy(...) (...) odrzucił skargę dłużnika T. M. na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) M. B. w sprawie km 1777/12.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż zarządzeniem Przewodniczącego skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi poprzez złożenie odpisu załączników do skargi oraz do opłacenia skargi w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi.

Wezwanie zostało doręczone skarżącemu w dniu 11 czerwca 2014r., zatem wyznaczony do uzupełnienia braków formalnych termin upłynął bezskutecznie 19 czerwca 2014 r.

Sąd I instancji wskazał, że mając na względzie powyższe okoliczności, a także treść skargi oraz uprawnienie sądu do wydawania zarządzeń komornikowi w ramach sprawowanego nadzoru nad egzekucją z nieruchomości, na podstawie przepisu art. 767³ k.p.c. obligującego Sąd do odrzucenia skargi, której braki nie zostały uzupełnione w terminie, jeżeli nie zachodzą podstawy do wydania komornikowi zarządzeń z urzędu, orzekł jak w sentencji.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł dłużnik wskazując, że nie zostało mu doręczone zobowiązanie do uzupełnienia braków formalnych skargi, a zatem nie mógł upłynąć również termin do ich uzupełnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, aczkolwiek z innych względów aniżeli wskazał skarżący.

Wskazać należy, iż w przypadku nie wykonania przez stronę zarządzenia wzywającego do usunięcia braków formalnych i w konsekwencji odrzucenia środka zaskarżenia, w tym także skargi na czynności komornika, rozpoznając zażalenie na postanowienie o odrzuceniu środka zaskarżenia sąd odwoławczy bada w pierwszej kolejności, czy zarządzenie wzywające do uzupełnienia braków formalnych było uzasadnione. Konsekwencją uznania jego bezzasadności jest uchylenie postanowienia o odrzuceniu środka zaskarżenia. Dopiero w przypadku uznania zasadności zarządzenia o wezwaniu strony do uzupełnienia braków formalnych środka zaskarżenia, sąd odwoławczy bada, czy zarządzenie to zostało przez stronę należycie wykonane.

W realiach niniejszej sprawy, zarządzenie z 13 maja 2014 r. było uzasadnione, bowiem skarżący wnosząc skargę wraz z odpisem, nie przedłożył wyszczególnionych w skardze załączników, które powinny być wraz z odpisem skargi doręczone wierzycielowi oraz nie uiścił opłaty od skargi.

Zgodnie z art. 767³ k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie, chyba że uzna, że zachodzą podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c.

Nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony w zażaleniu zarzut, że skarżącemu nie została doręczona przesyłka zawierająca zobowiązanie do uzupełnienia braków formalnych skargi na czynności komornika. Przesyłka zawierająca zobowiązanie do uzupełnienia braków formalnych skargi została skierowana na właściwy adres. Awizowano ją dwukrotnie zgodnie z przepisami art. 139 § 1 k.p.c. oraz § 7 i 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym z dnia 12 października 2010 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 1350 ze zmianami), właściwe adnotacje w tym zakresie zostały umieszczone na kopercie adresowanej do skarżącego przesyłki. Należy zatem przyjąć, że przesyłka ta została doręczona skarżącemu zastępczo (w rozumieniu art. 139 § 1 k.p.c.) w sposób prawidłowy, zaś skutek doręczenia nastąpił w dniu 11 czerwca 2014 r., a zatem w dniu, w którym upłynął termin do jej odbioru (tak uchwała składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z dnia 10 maja 1971 r., III CZP 10/71, OSNC 1971, nr 11, poz. 187).

Niemniej jednak zważyć należy, iż przepis art. 767³ k.p.c. stanowi, że sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie, chyba że uzna, iż zachodzą podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie zastosował jednakże cytowanego przepisu, co uniemożliwia kontrolę instancyjną w tym zakresie. Z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienie nie wynika bowiem, czy zdaniem Sądu Rejonowego zachodzą, czy też nie zachodzą podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c.

Podkreślenia wymaga, iż dążąc do umocnienia funkcji skargi na czynności komornika i podniesienia jej skuteczności, ustawodawca z dniem 5 lutego 2005r. wprowadził do kodeksu postępowania cywilnego przepis art. 767³ k.p.c., który stał się wyraźną, normatywną podstawą jej odrzucenia, jeżeli została wniesiona po terminie albo nie uzupełniono w terminie jej braków. Nie budzi wątpliwości, że sąd odrzuca skargę z przyczyn określonych w art. 767³ k.p.c. tylko wtedy, gdy nie zachodzą powody do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c.; zaś jeżeli uzna, że powody te występują, odrzucenie skargi jest niedopuszczalne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie III CZP 11/12). Przyjmuje się, że skarga na czynności komornika ma nie tylko cechy środka zaskarżenia, ale jest także narzędziem szeroko rozumianego nadzoru judykacyjnego, a także nośnikiem informacji mogących wskazywać rozmaite wady i uchybienia w toczącej się egzekucji. Jeżeli skargę wniesiono po upływie przepisanej terminu, nie opłacono jej, nie uzupełniono jej braków albo była niedopuszczalna, nie może już spełnić swej funkcji czysto jurysdykcyjnej, a jej odrzucenie, a więc ostateczne pozbawienie jej jakichkolwiek skutków, odbierałoby jej także rolę środka nadzoru przewidzianego w art. 759 § 2 k.p.c. Zatem skarga na czynności komornika, pozbawiona – na skutek nieusuniętych lub nieusuwalnych wad – cech środka zaskarżenia unormowanego w art. 767 k.p.c., podlega konwersji; przekształca się w środek o charakterze pozajurysdykcyjnym, stając się – ze skutkiem wstecznym, od chwili wniesienia

– skierowanym przez stronę bezpośrednio do sądu zawiadomieniem o uzasadnionej potrzebie wydania komornikowi odpowiednich zarządzeń. W ten sposób wzrastają gwarancje legalizmu czynności komornika, mimo bowiem braku prawidłowego i – w sensie procesowym – skutecznego zaskarżenia, nie wymykają się one spod kontroli sądu (por. także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2007 r., III CZP 16/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 58 i por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie III CZP 11/12).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wprawdzie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia na instytucję wydawania komornikowi zarządzeń w trybie 759§ 2 k.p.c. , jednak nie ocenił w jego kontekście zasadności skargi. Samo zaś przytoczenie brzmienia przepisów nie może być uznane za wystarczające. Podkreślenia wymaga , iż Sąd Rejonowy nie analizował w ogóle akt egzekucyjnych pod kątem zasadności wydania zarządzeń w trybie cytowanego przepisu, co sam przyznał na karcie przekazania akt Sądowi Okręgowemu wraz zażaleniem (k.35).

Powyższe skutkuje koniecznością uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji celem dokonania oceny, czy zachodzą postawy, w świetle okoliczności podnoszonych przez skarżącego w uzasadnieniu skargi, do wydania przez sąd zarządzeń w trybie art. 759 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386§ 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.